

Warszawa, 27 kwietnia 2018 r.

Komunikat FOR 9/2018: Rachunek od Państwa za 2017 rok

27 kwietnia 2017 r. zaprezentowaliśmy **Rachunek od Państwa za 2017 r.**, który przystępnie pokazuje strukturę wydatków naszego państwa. Kolejna, siódma edycja akcji, jak co roku zorganizowana została tuż przed końcowym terminem rozliczenia PIT.

W tym dniu pracownicy i wolontariusze FOR obecni byli pod Pierwszym Urzędem Skarbowym w Warszawie, gdzie informowali przechodniów o stanie finansów państwa, rozdając wydrukowane rachunki oraz odpowiadając na nurtujące ich pytania.

Państwo wydaje coraz więcej

Forum Obywatelskiego Rozwoju od 7 lat analizuje wydatki publiczne przedstawiając je w przeliczeniu na jednego mieszkańca Polski. Tak przedstawione dane można znacznie łatwiej odnieść do naszych zarobków i wydatków.

W 2017 roku „Rachunek od Państwa” na jednego mieszkańca wyniósł 21 491 zł i był o 1338 zł wyższy niż rok wcześniej lat temu, a wydatki państwa rosły szybciej od gospodarki. Jest to istotna zmiana – od 2010 roku wydatki państwa w relacji do PKB systematycznie malały, co oznaczało malejącą rolę państwa w gospodarce. Ponieważ państwo nie ma żadnych własnych pieniędzy, a środki, które wydaje pochodzą od podatników, jego rosnąca rola w gospodarce wiązać się musi, wcześniej lub później, ze wzrostem podatków. Jeszcze w 2016 roku rosnąca aktywność państwa była częściowo maskowana przez przejściowy spadek inwestycji publicznych, związany z zakończeniem projektów finansowanych z poprzedniej perspektywy unijnej. W 2017 roku, wraz z odbiciem inwestycji finansowanych ze środków unijnych oraz wejściem w życie nowych programów, wyraźnie widać rosnącą aktywność państwa – rachunek, który dostali podatnicy w ciągu ostatnich dwóch lat wzrósł aż o 1801 zł.

W 2017 roku w Rachunku od Państwa po raz pierwszy dokładnie widać, ile kosztuje program „Rodzina 500+” – 619 zł w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Tylko ta pozycja odpowiada za ponad 1/3 wzrostu wydatków państwa w ciągu ostatnich 2 lat.

Drugą najszybciej rosnącą pozycją były wydatki na renty i emerytury, które wzrosły w tym czasie o 409 zł. Pełne koszty decyzji o obniżeniu wieku emerytalnego będą widoczne dopiero w 2018 roku, gdyż obniżony wiek emerytalny zaczął obowiązywać od ostatniego kwartału 2017 roku. Należy

Fundacja Forum Obywatelskiego Rozwoju – FOR

ul. Ignacego Krasickiego 9A • 02-628 Warszawa • tel. +48 22 628 85 11

e-mail: info@for.org.pl • www.for.org.pl

 /FundacjaFOR • @FundacjaFOR

NIP: 521-34-49-293 • REGON: 140924840 • KRS: 0000277658

podkreślić, że już obecnie wydatki na emerytury stanowią największą część wydatków państwa.

Emerytury i renty, edukacja oraz służba zdrowia łącznie odpowiadają za ponad połowę wydatków państwa. W 2017 roku największe pozycje w rachunku, w przeliczeniu na jednego mieszkańca, to:

- Emerytury i renty - 6516 zł
- Edukacja - 2324 zł
- Opieka zdrowotna - 2310 zł
- Pomoc społeczna - 1902 zł (w tym 619 zł na program „Rodzina 500+”)
- Transport - 1753 zł
- Wojsko, policja, więzienia, sądy - 1456 zł
- Administracja - 1076 zł
- Odsetki od długu publicznego - 804 zł

Wiele osób utożsamia wydatki państwa z wydatkami na administrację, które stanowią tylko około 5% wydatków państwa. Tymczasem badanie przeprowadzone w kwietniu 2016 roku na zlecenie FOR pokazało, że ponad 1/4 ankietowanych uważa, że wydatki na administrację stanowią największą część wydatków państwa. Ta nieświadomość wyborców jest nadużywana przez polityków, którzy chętnie obiecują wzrost wydatków na emerytury czy służbę zdrowia, a jako finansowanie nierealnie wskazują zupełnie nieproporcjonalne oszczędności w wydatkach na administrację.

Wydatki państwa to nie tylko wydatki budżetu państwa, ale także samorządów, NFZ, FUS oraz KRUS i wielu innych podmiotów. Choć zdecydowana większość wydatków publicznych przypada na wymienione instytucje, to należy pamiętać, że cały sektor finansów publicznych obejmuje ponad 61 tysięcy instytucji. Należą do niego liczne szkoły, uczelnie, szpitale, ale także podmioty, takie jak zarządy cmentarzy komunalnych, parki miejskie czy studia filmowe „TOR”, „ZEBRA”, „KADR”. Ze względu na brak możliwości pozyskania danych dla wszystkich 61 tysięcy podmiotów oraz skorygowania przepływów między nimi Rachunek od Państwa zawiera pozycję bilansującą - „inne”.

Rachunek od Państwa przedstawia wydatki państwa w przeliczeniu na przeciętnego obywatela celowo w bardzo dużym uproszczeniu.

Wysokość płaconych przez daną osobę podatków i składek zależy od tego, ile zarabia i co kupuje. Na przygotowanej przez FOR stronie SprawdzPodatki.pl każdy może sprawdzić, ile podatków i składek zabieranych jest z jego wynagrodzenia. Podając dodatkowo szacunkową wielkość zakupów, każdy może otrzymać swój własny, zindywidualizowany Rachunek od Państwa.

Wiedza na temat struktury i wielkości wydatków państwa jest niezbędna, ponieważ jej brak uniemożliwia Polakom ocenę i kontrolę nieodpowiedzialnych obietnic polityków.

Część instytucji wchodzących w skład sektora finansów publicznych nie opublikowała jeszcze ostatecznych sprawozdań finansowych. Dlatego dane, które publikujemy w kwietniu, częściowo opierają się o prognozy wydatków, które nie zawsze są wykonywane.

Forum Obywatelskiego Rozwoju

FOR zostało założone w 2007 roku przez prof. Leszka Balcerowicza, aby skutecznie chronić wolność oraz promować prawdę i zdrowy rozsądek w dyskursie publicznym. Naszym celem jest zmiana świadomości Polaków oraz obowiązującego i planowanego prawa w kierunku wolnościowym.

FOR realizuje swoje cele poprzez organizację debat oraz publikację raportów i analiz podejmujących ważne tematy społeczno-gospodarcze, a w szczególności: stan finansów publicznych, sytuację na rynku pracy, wolność gospodarczą, wymiar sprawiedliwości i tworzenie prawa. Z inicjatywy FOR w centrum Warszawy i w Internecie został uruchomiony licznik długu publicznego, który zwraca uwagę na problem rosnącego zadłużenia państwa. Działania FOR to także projekty z zakresu edukacji ekonomicznej oraz udział w kampaniach na rzecz zwiększania frekwencji wyborczej.

Wspieraj nas!

Zdrowy rozsądek oraz wolnościowy punkt widzenia nie obronią się same. Potrzebują zaplanowanego, wytężonego, skutecznego wysiłku oraz Twojego wsparcia.

Jeśli jest Ci bliski porządek społeczny szanujący wolność i obawiasz się nierozsądnych decyzji polityków udających na Twój koszt Świętych Mikołajów, wesprzyj finansowo nasze działania.

Wyślij przelew na konto FOR (w PLN): 68 1090 1883 0000 0001 0689 0629

W sprawie darowizn, możesz się skontaktować:

Patrycja Satora, dyrektor ds. rozwoju FOR

Tel. 500 494 173

patrycja.satora@for.org.pl

Już dziś pomóż nam chronić wolność - obdarz nas swoim wsparciem i zaufaniem.

Wyślij przelew na konto FOR (w PLN): 68 1090 1883 0000 0001 0689 0629

KONTAKT DO AUTORA

Aleksander Łaszek

Główny ekonomista, wiceprezes zarządu FOR

e-mail: aleksander.laszek@for.org.pl

Fundacja Forum Obywatelskiego Rozwoju – FOR

ul. Ignacego Krasickiego 9A · 02-628 Warszawa · tel. +22 628 85 11

e-mail: info@for.org.pl · www.for.org.pl

[f/FundacjaFOR](https://www.facebook.com/FundacjaFOR) · [@FundacjaFOR](https://twitter.com/FundacjaFOR)